
Spørsmål om arbeidsulykke ved dytting av bil

RETT OG URETT

HARALD JODALEN

Tidsskriftet

Grenseoppgangen for hva som skal regnes som yrkesskade er vanskelig. Et postbud som kjørte tjenestebil alene, fikk motorstopp i en trafikkert rundkjøring. I henhold til instruks kunne han ikke forlate bilen, og dyttet den derfor ut av veien. Han pådrog seg akutte ryggsmarter. De lokale trygdeinstanser avslo krav om godkjenning av tilstanden som yrkesskade. Trygderetten mente at hendelsesforløpet da skaden inntraff var for dårlig belyst, og henviste saken til ny behandling.

Postbudet opplevde i arbeidstiden at postbilen fikk motorstopp midt i en rundkjøring. Ryggsmertene oppstod da han skulle skyve bilen ut av veien. En erklæring fra kiropraktor beskrev postbudets ryggproblemer etter episoden. Det fremgikk av erklæringen at plagene ikke hadde vært til stede tidligere.

Det lokale trygdekontoret avslo å godkjenne ryggsmertene som yrkesskade, under henvisning til at det ikke forelå noen arbeidsulykke. Fylkestrygdekontoret stadfestet avgjørelsen, men postbudet anket til Trygderetten.

Postbudet fremhevet i sin anke at han ikke kunne ha vært forberedt på hendelsen og ikke ante hvilke følger det ville få at han dyttet bilen. Ryggen ble beskrevet som ødelagt, og mannen hadde vært delvis arbeidsufør siden uhellet. Som vedlegg til ankeerklæringen fulgte blant annet et journalnotat fra behandlende lege, der det fremgår at legen oppfattet smertetilstanden som en kraftig senebetennelse. Legen mente at tilstanden kvalifiserte for betegnelsen yrkesskade.

Postbudet anmerknet også at han brukte tjenestebil da han fikk motorstopp. Ved postutbringelse har han som postbud ansvar for både bil og innhold, da det kan dreie seg om viktig og verdifull post. Han kan derfor ikke forlate bilen. Han viste også til at han som bilfører har et ansvar i forhold til veitrafikkloven, og således ikke under noen omstendighet kunne etterlate bilen i rundkjøringen.

En erklæring fra arbeidsgiveren var også vedlagt anken. I denne heter det bl.a.: ”Når det gjelder krav til helse og god fysikk, så var kravet til en postbetjent ved tilsetting å kunne bære en postveske på ca. 15 kg, samt å kunne løfte postsekker på 25 kg. Det stilles ikke noe krav til at en postbetjent skal ha fysikk til å skyve biler som det er nevnt i avslaget om godkjent yrkesskade til arbeidstakeren.”

Omstendigheter rundt skaden avgjørende

Fylkestrygdekontoret fant at det inntrufne ikke var av en slik karakter at det faller innenfor begrepet arbeidsulykke. Når det gjelder skader som følge av skyving, løfting, bæring o.l. regnes dette bare som arbeidsulykker dersom det har inntruffet noe ulykkesartet eller dersom medlemmet må ansees for å ha blitt utsatt for en uvanlig påkjenning som ligger utenfor arbeidets vanlige ramme. I foreliggende sak mente fylkestrygdekontoret at det ikke inntraff noe ulykkesartet i forbindelse med selve skyvingen, og at det å skyve noe ikke er et uvanlig innslag i arbeidet for et postbud. På dette grunnlag fant fylkestrygdekontoret det ikke godtgjort at vilkårene for å godkjenne postbudets ryggplager som yrkesskade var til stede.

Trygderetten viste til § 13-3 i folketryktdoven om yrkesskade. § 13-3 første, annet og tredje ledd lyder: ”Med yrkesskade menes en personskade, en sykdom eller et dødsfall som skyldes en arbeidsulykke som skjer mens medlemmet er yrkesskadedekket, se §§ 13-6 til 13-13.

Som arbeidsulykke regnes en plutselig eller uventet ytre hending som medlemmet har vært utsatt for i arbeidet. Som arbeidsulykke regnes også en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid.

Belastningslidelser som over tid har utviklet seg i muskel-/skjelettsystemet, regnes ikke som yrkesskade. Det samme gjelder lidelser som har utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid.”

I vurderingen viste Trygderetten til arbeidsgivers uttalelse, idet den konkluderte at å skyve en bil må ansees for å falle utenfor det som normalt hører til et postbuds oppgaver. Dette alene var likevel ikke tilstrekkelig til å avgjøre om det forelå yrkesskade i denne saken. Spørsmålet var nemlig om det som skjedde var å anse som en usedvanlig påkjenning eller en ulykkesartet begivenhet. Momenter er for eksempel hvorvidt dyttingen av bilen skjedde i en vanskelig arbeidsstilling, om postbudet var alene om dyttingen, opplysninger om eventuelt tidspress mv. I sakens papirer fremgikk det ikke noe mer om hendelsesforløpet utover at søker skjøv bilen ut av veien. Postbudet var heller ikke blitt oppfordret til å komme med en mer detaljert redegjørelse av det som skjedde. Etter Trygderettens syn var hendelsesforløpet for mangelfullt beskrevet til at retten kunne avgjøre om det forelå en yrkesskade i lovens forstand eller ikke. Retten fant derfor å måtte oppheve fylkestrygdekontorets kjennelse og henviste saken til ny behandling.

Publisert: 10. juni 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.